

Profesor Jerzy Kmiecński

Profesor Jerzy Kmiecński urodził się 9 listopada 1927 roku w Piotrkowie Trybunalskim. Przesiąknięty historią Piotrków z pewnością był jedną z inspiracji dla jego zainteresowań. Do miasta tego wracał jeszcze wielokrotnie, jednak dzieciństwo spędził na wielokulturowych i wieloetnicznych Kresach, a konkretnie w Czortkowie, gdzie jego ojciec był dowódcą szwadronu kawalerii Korpusu Ochrony Pogranicza. Choć nauczycielka ze szkoły podstawowej twierdziła, że „z tego dziecka nic nie będzie”, to jednak dzieciństwo bardzo rozszerzyło horyzonty Profesora i zaowocowało w przyszłości głębokim zainteresowaniem kulturami tak współczesnymi, jak i dawnymi. Matka Profesora była zaś rodowitą Gdańszczanką, a związki z tym miastem doprowadzą go do pierwszych badań naukowych, ale i pracy zawodowej (jako inspektor - rzeczoznawca zabytków archeologicznych na obszarze dawnych województw: łódzkiego, bydgoskiego i gdańskiego).

Po wojnie wrócił do rodzinnego Piotrkowa, gdzie zdał maturę w 1948 roku. W okresie nauki w Gimnazjum i Liceum im. Bolesława Chrobrego aktywnie pracował w harcerstwie, był instruktorem-podharc mistrzem piotrkowskiego ZHP (1945-48). Następnie rozpoczął studia wyższe, początkowo na Uniwersytecie Jagiellońskim na Historii Sztuki, jednak szybko przeniósł się na Uniwersytet Łódzki na Archeologię. Zetknął się tu ze swoim Mistrzem - profesorem Konradem Jażdżewskim, którego wpływ ukształtował jego warsztat naukowy i rozwinął go jako człowieka. Co ciekawe Profesor Kmiecński zawsze mówił o profesorze Jażdżewskim „Mistrz”, a obecnie tego samego określenia używają w odniesieniu do Profesora Kmiecńskiego jego własni wychowankowie.

Pobyt w Łodzi rozwinął Profesora naukowo, co zaowocowało pracą magisterską, a następnie doktorską, ale także zahartował jego charakter. Z pewnością takie epizody jak noclegi początkowym okresie studiów w magazynie Muzeum Etnograficznego wśród czaszek pochodzących z wykopalisk musiały go wzmocnić i uodpornić na wiele przeciwności losu. Przeciwności tych było sporo, zwłaszcza, że jego zapał badawczy, niczym niegasnący ogień, rzucał go w różne miejsca, zarówno na Wschodzie (Ukraina, Rosja, Białoruś) jak i na Zachodzie (Skandynawia, Niemcy, Hiszpania). Dzięki temu jego badania i publikacje stawały się coraz bardziej interdyscyplinarne i trafiały do

coraz szerszych kręgów. To z kolei doprowadziło Profesora do rozpoczęcia kolejnej bardzo istotnej sfery swojej aktywności – czyli działalności organizacyjnej. Przez wiele lat nieustrudzenie inicjował spotkania, konferencje i wspólne projekty łączące badaczy z całego świata. Warto tu wspomnieć choćby dwa z nich: Peregrinatio Gothica oraz Trade Routes and Pilgrimage Trails as a Factor of Integration. Zawsze pamiętał jednak o tym, że to młodzi ludzie są przyszłością i nieustająco włączał w swoje działania studentów, a potem także doktorantów. Zawsze wykazywał się takim samym zapałem do pomocy, otwartością i niezwykłą życzliwością, bez względu na to czy miał pomóc studentowi zagrożonemu relegacją ze studiów, czy też przyjąć na wykopaliska króla Szwecji. Nic więc dziwnego, że jego zdolności zostały dostrzeżone i z czasem obejmował coraz ważniejsze funkcje w różnych instytucjach akademickich. Wspomnijmy tu choćby kierowanie katedrami: Archeologii na UŁ, a potem także na UMCS, Badań Wschodu na UŁ, czy Systemów Politycznych również na UŁ. Był prodziekanem Wydziału Filozoficzno - Historycznego UŁ oraz współzałożycielem i zastępcą dyrektora ds. nauki i współpracy z zagranicą Instytutu Studiów Międzynarodowych UŁ, który w 2000 roku przekształcił się w Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych. Równie dostrzeżone zostały jego dokonania naukowe. W 1992 roku został nominowany na profesora nadzwyczajnego, a w 1997 roku otrzymał tytuł profesora zwyczajnego. Do współpracy zaprosiły go liczne polskie i zagraniczne gremia naukowe, w tym Polska Akademia Nauk, czy Compostela Group of Universities.

Prowadzone przez niego przez niemal całe życie badania zaowocowały rozlicznymi publikacjami w wielu językach (m.in. angielskim, niemieckim, rosyjskim czy hiszpańskim). W swych badaniach i drukowanych dziełach łączył wątki z zakresu archeologii, historii, antropologii kulturowej, filozofii, socjologii i politologii. Były wśród nich wielokrotnie cytowane artykuły, monografie i podręczniki, które pomagają w rozwijaniu kolejnych pokoleń badaczy.

(autor biogramu: Michał Klonowski)